

AMERIKA LIEKA AMERIKA

Kaip piktnaudojama žodžio laisvė

Kaip nebūdama galima šioje šalyje kurstyti prie smurto, žudynių ir riaušių, vaizdžiai rodo pagarsėjusios jauno, 26 metų juoduko Stokeley Karmaikelio pavyzdys. Buvęs juodųjų studentų "nesmurtingos" (nonviolent) organizacijos pirmininkas, už bandymą tą organizaciją paversti smurtininkų organizacija iš jos iškritęs pradėjo skelbti "juodosios jėgos evangeliją", kurstydamas negrų jaunimą ginkluotis naminiam karui su baltaisiais ir nebaudžiamas tiek toli nuėjo, kad praėitų metų vasarą iškeliavo pas Fidelį Castro į Kubą ir pas šiaurinius vietnamiečius į Hanoi pasimokinti partizaninio karo metodų. Štai keli Reuterio pranešimai iš Havanos ir Hanoi, kaip jis ten savo pasirodymą atliko:

Reuteris 1967 m. rugp. 3 d. pranešė iš Havana, Cuba: Juodosios jėgos vadas Stokeley Carmichael šiandien šaukė į partizaninį (guerilla) karą miestuose, "ginklu pasitikti baltųjų laukiniskumą Jungtinėse Valstybėse". Skelbdamas neapykantą ir smurtą savo kalboje Lotynų Amerikos revoliucionieriams, Karmaikelis reikalavo sukelti revoliuciją visam Vakarų pusrutuliui paversti vienu kraštu: "Mūsų kova nesiriboja Jungtinių Valstybių sienomis. Mes stovime už tikras Jungtines Amerikos Valstybes nuo Tierra del Fuego (Argentinijos pietinis galas) iki Aliaskos".

Karmaikelis pacitavo Kubos partizanų lyderį Ernesto (Che) Guevara (kurs vėliau Archer Avenue, kur buvo sugautas ir nušautas), kurs pasakęs: "Neapykanta yra kovos elementas, kurs žmogų paverčia efektinga, selektyve ir šaltai žudančia mašina". Jaukių

imperializmas per ilgai egzistavo, kalbėjo Karmaikelis, pridurdamas: "Mes esame pasiruošę jį sunaikinti iš vidaus. Mes tikime, kad jūs esate pasiruošę sunaikinti iš oro pusės... Mes turime jungtis su tais, kurie stovi už ginkluotą kovą visame pasaulyje... Bevestydami savo revoliucinę sąžinę, mes turime pradėti vystyti partizaninį karą miestuose. Mes esame pasiruošę baltųjų žvėriškumą (savagery) Jungtinėse Valstybėse pasitikti ginklu". Kitame, 1967 m. rugp. 17 d. pranešime iš Kubos Reuteris cituoja Karmaikelį, kurs pasakodamas per Havanos radiją apie Watts miesto dalies riaušes Los Angeles "ragino Jungtinių Valstybių negrus imtis ginklo totalinei revoliucijai".

James J. Shannon laiške Sun-Times dienraščio redakcijai 1967 m. rugp. 18 d. be kt. rašė:

Stokeley Karmaikelis (Carmichael), pagarsėjęs savo šūkiu "žudyk baltuosius" (kill whitey) negrų juodosios jėgos lyderis, būdamas Kuboje viešai skatino nužudyti prezidentą Johnsoną, pradėti miestuose partizaninį karą ir viešą revoliuciją Amerikos valdžiai nuversti...".

Atlikęs savo "misiją" Karmaikelis kaip nieko dėtus grįžo į JAV. Buvo rašoma ir kalbama net pačių senatorių, kad jį reikia bausti už šalies išdavimą, bet, atrodo, laimėjo Amerikos laisvių tradicija, kad besinaudojant žodžio laisvė valia bet ką šnekėti, kol nieko nedaro. Pagaliau Karmaikelis vedė žymią Afrikos negrų filmų aktorę, nusiramino, nusipirko Washingtono rezidenciją už \$70,000 ir atrodė ramiai atsidadė patenkinti

Australijoje, Sydney zoologijos sode prieš 7 dienas gimė šis mažas hipopotamiukas. Jis yra 8 colių aukščio, jau gali sekioti motiną. Tai mažoji hipopotamų veislė.

to "buržujaus" šeimos laimei. Taip bent skelbė spauda ir visu nusiramino. Deja, neilgam.

Štai praeitos liepos 31 dieną Drew Pearson ir Jack Anderson iš Washingtono pranešė, kad FBI paruošęs "alarmuojantį konfidencialų raportą" apie juodųjų nacionalistų pogrindinį sąjūdį Jungtinėse Valstybėse. Tuomet esą galima išaiškinti neseniai įvykusį staigų smurto išsiveržimą Clevelande, kur miesto meras yra negras Carl Stokes, daręs didelę pažangą rasinio susipratimo ir sugyvenimo kryptimi; tuo pačiu esą galima išaiškinti ir negrų ekstremistų grupės veiksmus Washingtono mieste, kur meras taip pat yra negras Walter Washington, gabus administratorius, kurį vieningai remia miesto taryba iš pusės negrų, pusės baltųjų. Washingtono "militantai" (karingieji) stengiasi visai trukdyti ir sunaikinti merui ir miesto tarybai veiklą, siekdami, kaip patirta, perimti sostinės valdžią ir "juodosios jėgos" rankas! Čia pasirodo Karmaikelis bevaidnišas roly, kaip "naujosios slapotos strategijos vyriausias architektas".

Privengdamas sukelti savimi ir savo "misiją" JAV priešų kraštuose naują susidomėjimą, Karmaikelis paskutiniu metu atrodė sėdintis kaip pelė po šluota, tačiau Washingtono "paėmimas palaipsniui" esą Karmaikelio planas. "Karmaikelio tikslas yra Jungtinių Valstybių valdžios nuvertimas. Jis tarsi pasakė praėitų metų rugpjūčio 18 dieną Hanojuje afroamerikiečių susirinkime, kuriame dalyvavo didžiausia dalimi šiauriniai vietnamiečiai", baigė Drew Pearson savo sostinės raportą.

J. Pr. (b. d.)

Town of Lake

Garbus amžius, bet senatvei nepasiduoda

Town of Lake lietuvių kolonijos vardas mūsų spaudos skiltyse kaip ir išnykęs. Tautiečiai daugumoje išsikėlė į kitas vietas gyvenę, tad visas lietuvių judėjimas yra labai susilpnėjęs. Tačiau tai dar nieko nereiškia, mes savo kolonijoje turime labai svarbių ar net istorinių aprašų, tik reikia geriau aplinkoje pasižvalgyti. Šiuokart tenka pasidžiaugti, kad mes Chicagoje turime savo amžiumi seniausių tautiečių p. Joną Lesniauską. Jis atvyko Amerikon 1899 metais, kuomet čia prezidentu buvo dar Clevelandas.

Jonas Lesniauskas dabar turi 104 metus amžiaus, tačiau šis tautietis yra judrus, kalbus ir tik nusiskundžia, kad prieš du metus nustojo vairuoti automobilį, kuriuo jis taip buvo įpratęs išvažiuoti kur nors į išvykas. Jono Lesniausko

žmona, kuri buvo žymiai jaunesnė, mirė prieš du metus. Dabar jis pats šeimininkauja, pasigamina valgyti ir neseniai išsidažė savo namuose 11 kambarių. Aš mėgstu svariai ir tvarkingai gyventi, pareiškė 104 metus žygiuodamas p. Jonas Lesniauskas. Jis turi gerą atmintį ir prisimena gerai visus laikus, siaubingus išgyventus laikus šioje žemėje. Laiko turėta labai mažai plačiau išsikalbėti. Gal būtų, vėliau pateiksime daugiau įspūdžių, patirtų iš p. Jono Lesniausko lūpu.

Šiuo kartu Jonui Lesniauskui sulaukus tokio garbaus amžiaus dar linkima ateityje gražių, šviesių ir sveiko gyvenimo dienų.

J. J-tis

GLENN, MICH.

Vasara vilioja Michigano paežerėje

Vasara jau loksa laikas, kad žmogus iš miesto skuba į atvirą gamtą atsikvėpti tyru oru, pasidžiaugti kaitriosios saulės spindulių glamone ir atsigalvinti Michigan' ežero vandenėlyje. Žmonės ieško švartų, gražių ir jaukių vietovių savo poilsio valandas praleisti. Viena tokių dabar yra labai pamėgta Glenn (Mich.) vietovė, esanti 130 mylių į šiaurę nuo Chicagos. Tenai savaitgaliais labai gausu automobilių su Illinois valstijos leidimais. Jų tarpe yra ir daug lietuvių, nuvykusių iš Chicagos. Šioje vietovėje jau yra astoviai nuosavybes įsigijusių tautiečių, tad pas juos ir sustojama pavašaroti. Padėtis dar labiau pagerės, kai bus sujungtas US 94 greitkelis, kuris Indianoje labai sparčiai ruošiamas sujungimui. Tuomet ši vietovė iš Chicagos bus be jokios judėjimo šviesos moderniu greitkeliu pasiekiamą ir, žinoma, nuosavybių vertės tenai pakils. Lietuviai turėtų sukrušti jau dabar, kurie nori gražioje vietoje ir neišpūsta kaina nuosavybę įsigyti.

J. J-tis

Pas mūsų tautiečius Indianoje

Vasaros laiku žmonės miestuose turėdami atostogas plačiai išvažinėja visas krašto vietas, kuriose sutinka ir begyvenančius mūsų tautiečius. Džiugu, kad jų vis kaskart daugiau isikuria toliau nuo didmiesčių tvaiko. Vykstant Indiana 6 kelių rytų kryptimi, kur perkertamas 49 kelias prie šios didžios sankryžos gyvena mūsų malonūs tautiečiai — Jonas ir Onutė Stasiukoniai. Čia jie turi didelę ir gerai tvarkomą fermą, kurioje apsilanko dažnai ir lietuviai gaudami nusipirkti lietuviškų sūrų, pieno, grietinės, kiaušinių ar

kitų ūkio produktų. Linkima p. Stasiukoniams tikrai gražios ir sėkmingos kloties šioje judrioje ir finansiniu atžvilgiu kylančioje vietovėje. J. J-tis

Rado šaldytuve subadytą Tekulskį

A & P maisto produktų krautuvės šaldytuve buvo surastas subadytas Jacob Tekulsky, kuris toje krautuvėje nepilną laiką dirbo kaip klerkas. Jo kūne buvo 26-ies peiliu padarytos žaizdos.

Kasininkų pinigams laikyti stalčiai buvo ištraukti ir išversti. Tad ir spėjama, kad Tekulskį, kuris tą naktį dirbo krautuvėje, nužudė plėšikai. Minėta krautuvė yra šiaurinėje miesto dalyje, 1206 N. State St.

Suvažinėjo moterį

Prie Randolph ir Wells CTA traukinys suvažinėjo 28 metų Charlene Norris (4158 N. Greenview), kuri diebo

ROZĖ DIDZGALVIENE

bus rudeninio Naujiųjų pikniko virtuvės šeiminkė. Ji gamins maistą ir maitins visus atvažiuosius į pikniką. Ji paruošė dešras, išvirus kopūstus, iššutins bulves, padarys sandvičius, kavą ir visa kitą maistą. Jos gamintas maistas sveikas, skanus ir visu labai mėgiamas. Piknikas bus rugpjūčio 18 dieną, sekmadienį, Bučo Sode. Kviečiame visus tą dieną praleisti gamtoje, pasimatyti su senais pažįstamais, užmegzti naujas pažintis.

padavėja Little Snack valgykloje, 300 W. Randolph.

Traukinio konduktorius Mitchell teigia, jog Norris, traukiniui artėjant, staiga užšokusi ant bėgių.

SPECIALŪS BUSAI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ

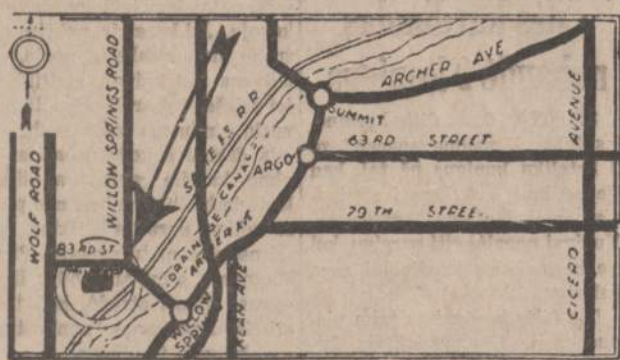
Sekmadienį, rugpjūčio 18 dieną, specialūs CTA busai vėsėkigaičius į "Naujiųjų" Pikniką. Pirmas busas lygiai 12:00 val. po pietų paims žmones nuo "Naujiųjų" (18-tos ir Halsted gatvių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeporte ties Lietuvos Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuvažiuoti. Vėliau jis važiuos Archer Avenue. Sustos ties Archer ir Western, Archer ir California. Pasuks į California Ave. Sustos ties California ir 43rd St., California ir 55 St., California ir 63rd St., California ir 71st St., o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow Springs ir Bučo Sodą, kur bus piknikas.

Antras busas išvažiuos lygiai 1:00 P. M. nuo Naujiųjų Bridgeporte jis sustos ties Lietuvos Auditorija, o vėliau įvažiuos į Archer Ave. Sustos Archer ir Western Avenue, Archer ir Kedzie Ave., o vėliau sustos Kedzie ir 55-ta, Kedzie ir 63-čia, Kedzie ir 71-ma, o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow Springs ir Bučo Sodą.

Vakare pirmas busas išvažiuos 6 valandą vakaro, o antras busas išvažiuos 7 val. vakaro.

Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$2.00.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENŲ pikniką

Rudeninis NAUJIENŲ piknikas įvyks Bučo sode, kuris yra prie German Church Road, 83-čios gatvės įtasa. Bučo sodas yra tarp Willow Springs kelio ir Wolf Road.

Taigi visi keliai, kurie veda prie 83-čios ir Willow Springs Road sankryžų, veda tiesiai į NAUJIENŲ pikniką.

Iš 18-os kolonijos, Bridgeporto, Brighton Parko ir kitų minėtų apylinkių kolonijų geriausia yra paimti Archer Road, kuris vėliau vadinasi US 4-A ir važiuoti iki Willow Springs miestelio. Tenai reikia pasukti į dešinę, pervaziuoti du tiltus, einančius per Chicagos kanalą ir Desplaines River ir pasukti į kair-

ręje esantį Bučo sodą, vadinamą Willow West Picnic Grounds.

Kas važiuoja iš šiaurinės arba vakarinės Chicagos dalies, tai tiems geriausia naudotis Willow Springs arba Wolf Road. Abu šie keliai nuveda tiesiai iki German Church Road.

Iš Marquette Parko važiuojantieji gali naudoti 79-tą kelią, 87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jie turi pasiekti Wenthworth Road, pervaziuoti jau suminėtus kanalus, pasiekti German Church Road ir įvažiuoti į Bučo sodą.

Kviečiame visus čekigaičius atvykti į NAUJIENŲ rengiamą pikniką.

Komisija Piknikui Ruošti

Chicago Savings and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS
INSURED
UP TO \$15,000.

Certifikatų sąskaitos

Chicago Savings siūlo Jums taupyti šešių mėnesių sertifikatais, kurie neš Jums 5 1/4%. Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai nuo išdavimo dienos. Certifikatų taupymas federalinės valdžios įstaigoje yra apdraustas.

Knygelių sąskaitos

Chicago Savings moka patį aukščiausią dividendą, leidžiamą federaliniais patvarkymais, už knygelių sąskaitose laikomas santaupas. Dividendai apskaičiuojami pusmečiais.

DAUGIAU TAUPYSITE...

DAUGIAU UŽDIRBSITE

JOHN PAKEL, Sr. President and Chairman of the Board

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 So. WESTERN AVE.

GR 6-7575

ALFONSAS NAKAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Viena gražiausių Dainavos švenčių

Malonus paradoksas: kai kiekviena, kad ir sausiasia, vasara Dainavos jaunimo stovyklos metinė šventė vis būdavo daugiau ar mažiau išlyjama, šių lietuvių metų liepos 28 diena buvo lietuviškai vėsi ir be debesėlio danguje. Jei vasaris nebūtų turėjęs 29 dienų, būtume atkentėję gi kaip reikia, nes išvaikarėse lįjo visą dieną.

Pamaldas atvirame ore laikė kun. Alfonsas Bernatonis, svets iš Vokietijos. Jis pasakė ir patriotišką pamokslą, džiaugdamasis gražiai praėjusią Tautinių šokių šventę ir kitais jaunųjų lietuvių apsišreikimais visame laisvame pasaulyje. Artl šimto dvi savaitės stovyklavusių mergelių, tuoj po pamaldų atliko keliolikos minučių programėlę, šokdamos įvairius ratelius, deklamodamos.

Labai gausiai iš Detroito, Čikagos ir Clevelando, neskaitant eilės mažesnių JAV ir Ontario pakraščio vietovių, bei eilės Mičigano miesto, publika greit nušlavė laimėjimų stalą papildymo rajone, o bufetas-restoranas, kad ir kaip gerai organizuotas, vis trūko įvairių, pagaminti nesuspėjamų, valgių.

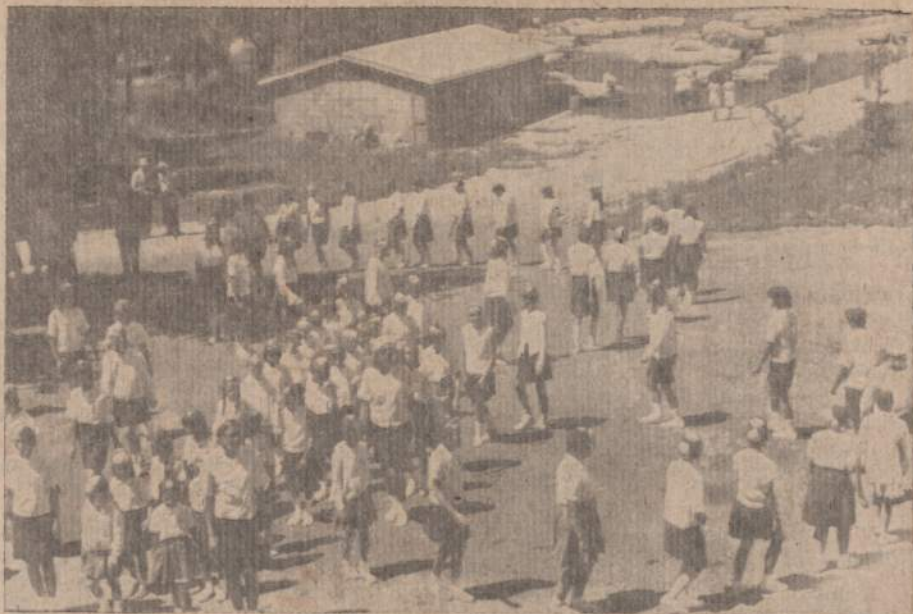
Į vakarykščiai vykusį šimtininkų suvažiavimą, deja, nesuspėjau, tad ir žinių neberinkau.

Valiukas pamilo Detroitą

Tuoj po Dainavos metinės šventės, tą patį liepos 28 d. va-

karą, visai savaitei Dainavoje įsikūrė Lietuvių Fronto Bičiuliai. Tai vadinamos jų studijų dienos. Nežinau kodėl, jie šmet savo programos spaudoje nepaskelbė, lyg svečių iš Detroito vakarais visai nepageidautų. Klausinėju keletą iš jų, vadovaujančių, bet sakė, kad programa dar neparušta. Gaila, kad Detroito publika šį kartą buvo atimta proga pasiklausyti paskaitų, kurių, žinau, bus buvę visa eilė.

O pats judriausias frontininkas, Rezoliucijų komiteto šefas Leonardas Valiukas, tai iš Dainavos į Detroitą buvo atvykęs. Antrą kartą kelių savaitių laikotarpiu! Jis atvažiavo rugpiučio 1 d. pas Rezoliucijų rėmėjų detroitieškio komiteto pirmininką Juozą Briedį. Pona Briedžiai sukviėtė tuziną žmonių į savo namus. Prie kavos ir kokteilių L. Valiukas kalbėjo apie rezoliucijų padėtį ir joms reikalingą piniginę paramą, kad greitai kada nors Jungtinėse Tautose. Tikrumoje prelegentas mažai ką naujo tepasakė, kartodamas tai, ką buvo kalbėjęs birželio 18 d. p. p. Majauskų namuose. Tie patys įtarinėjimai ir išmetinėjimai veiksniams, tie patys skundai dėl kitų nesantaikos, teisinimasis dėl neįsijungimo į bendrą darbą, įtaigojimas, kad anksčiau ar vėliau... Taigi, rezoliucijos laimėsia, nežiūrint visko. Šeiminkui J. Briedžiui labai ramiai, kultūringai moderuo-

Dainavoje stovyklavę mergaitės, liepos 28 d. atžygiuoja publikai parodyti, ką išmoko. Publika, gal 4-5 šimtai žmonių, stovėjo iš fotografo pusės, tad čia nematoma. Nuotrauka Kazio Sragausko

jant, paklausimų, pamokymų, priekaištų prelegentas gavo iš Vl. Selenio, pulk. Jono Šepečio, VKL s-gos pirm. Kazio Veikūčio, šaulių veikėjo Vinco Tamošiūno ir poros kitų.

Oficialiajai daliai pasibaigus, Jonas Gaizūtis mažesnėmis grupėmis ir visus kartu nufotografavo. Deja, nuotraukų iki šiol nesu gavęs.

Kiek man žinoma, J. Briedžiui vadovaujant, jau Detroito yra surinkta rezoliucijų paramai didesnė suma pinigų.

Dar dėl maldų už Lietuvą

Birželio 27 d. Naujienose aprašydamas Baisiojo birželio progą įvykusį religinės muzikos koncertą, pastebėjau, kad amerikiečių bažnyčiose viešai niekas birželio 23 d. už Lietuvą nesimeldė, kad rengėjai iš arkivyskupo J. Dearden'o tokioms maldoms leidimo negavo ir kad meluodami savai publikai skelbė, jog leidimą gavę.

Kad nesimeldė angliškai kalbančiose bažnyčiose, tai tiesa. Bent tose, apie kurias mane informavo pamaldų dalyviai, tikrai Lietuva nebuvo paminėta ir negavau nei vienos informacijos, kad kur būtų buvę melstasi. Bet asmuo, vienas iš Sukaktuvių Metų komiteto narių, mane informavęs, kad arkivyskupas tokių maldų neleido, bus suklydęs. Sukaktuvių metų k-to pirmininkas Jonas Urbonas man davė arkivyskupo sekretoriaus, mons. Joseph L. Imesch birželio 6 d. rašto fotokopiją, kur rašoma, kad paraginimas visoms arkivyskupijos bažnyčioms bir-

želio 23 d. "tikinčiųjų maldose" melstis už Lietuvą yra išsiuntinėtasis. Arkivyskupo gi atmetamas yra kitas prašymas, kad visose bažnyčiose būtų tą dieną viešai skelbiama maldos diena už Lietuvą. Taigi, mane informavęs sumaišė du dalykus: maldų už Lietuvą dienos viešą skelbimą iš sakyklių; ir Lietuvos paminėjimą "tikinčiųjų maldose". Tarp kitko, arkivyskupo sekretoriaus laiške įdėtas ir rekomenduotas maldelės tekstas: "For the suffering Catholics of Lithuania as they celebrate the fiftieth anniversary of the restoration of Lithuanian independence, let us pray to the Lord". Šios trumpos maldelės ignoravimas parodo, kaip su savo vyresnybe, šiuo kartu su arkivyskupu Dearden, amerikiečiai kunigai nesiskaito.

Mirė daugelio "močiutė"

- P. Martišienė

Nuo 1950 metų rudens Detroito atsirado smulki, raukšlėto, bet giedro veido, labai greitai, labai pamaldai senyva moteris, Petronelė Martišienė. Pati mums geriausia jos savybė buvo — nemokėjimas nei žodžio angliškai... Ne tik angliškai, bet, rodos, nė kitų svetimų kalbų ji nežinojo. Visą gyvenimą ūkininkė, į svetimus kraštus įvykių išblokšta jau beveik pensininkės amžiaus, ji tekalbėjo savo gražia, Rygiškių Jono kalba...

Visi Detroito iš karto sunkiai kurdamiesi, vieno — šeimos galvos — atlyginimu negalėjome tenkintis. Į darbus, jei tik koks pasitaikė, ėjo ir žmonos. Didžiausias vargas buvo rasti vaikų saugotojus. Viena iš tokių retų saugotojų kaip tik buvo Petronelė Martišienė. Viena po kitos, ją nepasidalydami po kelius mėnesius ir net po kelius metus turėjo gal tuzinas šeimų, įskaitant ir čia rašančiojo. Tiek vaikai, tie ir mes, suaugusieji, ją vadindavom "Močiute". Kad šiandien kelių daktarų, kelių inžinierių ir kitokių puikiausiai įsikūrusių vaikų, jau dabar universitetų studentai, ar bent vidurinių mokyklų moksleiviai, puikiai kalba lietuviškai, tai yra ne tiek jų tėvų, kiek minimas Močiutės nuopelnas. Pasirodo, kai vaikas mato, kad kitaip su savo globėju nesuskalbsi, išmoksta ir globėjo kalbą...

Močiutė Petronelė Martišienė, buvo gimusi Suvalkijoje 1884 m. gegužės 25 dieną. Vokietijoje ji gyveno Dilingene, o Amerikoje, nuo 1950 m., visą laiką Detroito. Ji mirė 1968 m. liepos 24 d. Buvo pašarvoja Valentino Baužos laidotuvių namuose. Liepos 27 d., kun. V. Stanevičiui šv. Antano bažnyčioje atlaikius gedulingas pamaldas (lietuviškai, žinoma!) ir pašlakščius švęstu vandeniu karštą, velionė buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse, kur, prie atviros duobės, dar pasimeldė kun. K. Simaitis. Močiutės kūną priglaudė vienas iš gražiausių kalnelių, ir tai visišką kun. dr. Igno Boreišio kaimynystėje (tik vienas kapas kada nors beskirsi!).

Likimo ironija lėmė, kad ne-

tik labai mažai Močiutės globotinių laidotuvių vedalyvavo, bet nedalyvavo ir dukra Cesė bei sūnus Gediminas. Prieš kelias dienas jie buvo išvykę į Kanados vakarus pasivažinėti ir žadėjo pirmą progą parašyti. Kadangi Kanados paštas streikavo, tai, jei ir parašė, jų laiškas Detroito iki šiol nepasiekė. Jų surasti niekaip nepavyko. Laidotuvių tvarkė rūpestingas sūnus Antanas.

Lietuvišką žodį j mūsų jaunimo širdes diegusiai, gerajai Močiutei Petronelėi tebūna lengva svečios šalies žemė!

Puikus sklypų savininkų piknikas

Praeitį sekmadienį Bruzgu-lienės sodyboje įvyko puikus šv. Kazimiero Lietuvių Sklypų Savininkų Draugijos piknikas. Diena pasitaikė graži ir žmonių prisirinko labai daug. Buvo skanaus maisto, geros muzikos, tai visi užkandžiavo ir šnekučiavosi. Buvo įvairių šokių, bet visiems labiausiai rūpėjo sklypų savininkų reikalai.

Susidomėjimas savo teisiomis labai didelis, pasipiktinimas padaryta skriauda dar didesnis. Pradžioje atrodė, kad vadovybė susipręs ir padarytas skriaudas bandys atitaistyti, bet taip nėra. Atrodo, kad vadovybė bando visą reikalą atidedinėti ir šitokiu būdu nepatenkintuosius apraminti, bet šis klausimas taip paprastai nebus sprendžiamas.

Pavakare, saulei jau pasvirus į vakarus ir piknikui einant prie pabaigos, buvo pasakytos kelios kalbos ir išdalytos dovanos. Kalbėjo Sklypų savininkams padėti draugijos pirmininkas Algis Regis, gražią kalbą pasakė specialiai į pikniką atvažiavęs prelatas Mykolas Krupavičius. Piknikas buvo prokurorų padėjėjas Dr. Kazys Sidlauskas. Suvalkiečių draugijos pirmininkė Adelė Burbienė, visa eilė klubių ir draugijų nariai. Dambrauskiene laimėjo gerą radiją. Daug vertingų dovanų nusinešė kiti laimėtojai.

Rozė Didžgalvienė gamino maistą. Darė dešras, kepė kugelių, virė virtinius ir bulves. Apie 6 val. vakaro visas maistas jau buvo išėjęs. Net balta duona ir ta ėjo prie pabaigos. Laimė, kad šeiminkės susiprato užmaistyti daugiau tešlos

ponėkom, Nespėjo jas virti. Vos ištraukia iš puodo, eilė žmonių jau laukia. Buvo išvirtos ir parduotos visos ponėkos.

Muzika buvo smagi, tai daugelis paško. Labai plačiai visi komentavo paskutiniu metu spaudoje pasirodžiusias žinias. Sklypų savininkai yra pasiryžę kovoti už savo teises. Kaip pavasarį suruostas banketas, taip dabartinis piknikas dar labiau suartinio visus nuskriaunuosius. Visi tikrai apgailestavo, kad neturėjo didesnės vietos piknikui ir mašinoms pastatyti. Diena sklypų savininkams buvo duota dideliame sode, bet per neapdairias rankas ji atiteko kitiems. Kitą metų sklypų savininkai bandys gauti didesnę vietą metiniam piknikui.

Sklypo Savininkas

Sveičiamųjų dujų eksplozija

Helen De Bois, gyvenanti 7836 S. East End, buvo sukrėta ir pritrėnkta, kai jos lute sprogė sveičiamosios dujos. Kiek lengviau nukentėjo penkių metų Ramona Lloyd. Abi buvo nugabentos į ligoninę.

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

Mes mokame **5 1/4%** METAMS ANT VISU TAUPYMO CERTIFIKATU MINIMUM \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Telephone CL 4-4470 Frank Zogas President

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Sekmadienį, rugpiučio 18 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks RUDENINIS NAUJIENŲ PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. RUGPIUČIO 18 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

Subscription Rates:	
in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50
trims mėnesiams	\$4.50
vienam mėnesiui	\$1.50
Kitose JAV vietose:	
metams	\$14.00
pusei metų	\$7.50
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Naujas pretendentas

Respublikonų nacionalinės partijos konvencijoje buvo nemaža staigmena, kai Kalifornijos gubernatorius Reagan paskelbė, jog ir jis dalyvaus kaip kandidatas prezidento postui parinkimo varžybose. Iki to laiko buvo manoma, jog tam postui tera tik du pretendentai, būtent, Nixonas ir Rockefelleris.

Naujo pretendento atsiradimas gal kiek sujaukė delegatų nuotaiką, tačiau vargu turėjo kiek didesnės įtakos balsavimo rezultatui. Reaganas, kuris iki pat konvencijos vis tvirtino, kad jis nėra kandidatas, aišku, negalėjo paskutinę valandą paveikti delegatų, kad balsuotų už jį. Balsavo už jį tik Kalifornijos delegatai, kuriuos jis kontroliavo, ir kai kurių pietinių valstijų delegatai.

Tai buvo nelabai vykęs Reagano pasimėjimas laimėti nominaciją: Nixono rėmėjų jis nesuskaldė, o daugelio pietinių valstijų delegatų nepatraukė. Žodžiu, jo savanoriška avantiūra gal tik prisidėjo prie Nixono pozicijos sustiprinimo bei jo laimėjimo nominacijos.

Būdinga, kad su panašiu dalyku teks susidurti ir demokratams, kai jie susirinks į konvenciją, kuri bus laikoma Chicagoje. Vadinasi, ir jie susilauks trečio pretendento, kuris yra pasiryžęs dalyvauti nominacijų varžybose.

Tas netikėtas pretendentas yra South Dakotos senatorius George S. McGovern, kuris save laiko žuvusio sen. Robert Kennedy'io ideologijos puoselėtoju. Jis tikisi patraukti velionio senatoriaus šalininkus.

Kokį vaidmenį McGovern suvaidins konvencijoje, kol kas sunku pasakyti. Šiaip manoma, kad laimėti jis neturi jokių šansų. Tačiau vis dėlto jis gali turėti nemažai įtakos, paruošiant partijos platformą, ypač tą platformos dalį, kuri lies Vietnamo karą (McGovern yra didžiausias to karo priešininkas).

Remia Čekoslovakijos liberalėjimą

Amerikos komunistų partijos vadai (vienai be jokių rezervacijų, o kiti su mažomis rezervacijomis) pritaria Čekoslovakijos komunistų partijos vadovybės vykdomoms reformoms, kurios yra susijusios su krašto demokratėjimu ir liberalėjimu.

Gus Hall, ilgametis Amerikos komunistų vadas, pa-

NEPAPRASTOS KNYGOS PASIRODYMAS LIETUVOJE

Dar 1967 m. Lietuvoje išspausdinta nepaprasta knyga, feisingiau sakant, dviejų dalių didžiulis veikalas, kurio naujus susidomėta Anglijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Italijoje, apie kurį jau tilpo recenzijos Vakarų Vokietijoje, Olandijoje, Rumunijoje, Prancūzijoje, o Lenkijoje jau keli istorikai rašė, — o kai 1967 m. Anglijoje, Oksfordo universitete vyko istorikų kongresas, ši knyga buvo sutikta su dideliu susidomėjimu. Pas mus gi iki šiol net spaudoje nepaminėta!

Viename tos knygos antraštiname lape skaitome: Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Centrinė Biblioteka. Gamtos Mokslų ir technikos istorijos komisija. Prie Lietuvos TSR Mokslų Akademijos prezidento E. Laucevičiaus POPIERIUS LIETUVOJE XV — XVIII amž.

Leidykla Mintis, Vilnius, 1967. Kitame puslapyje pažymėta redakcinė kolegija: J. Galvydis, A. Ivaskėvičius, V. Merkys (atsakingas redaktorius), Dailininkas V. Kalinauskas. Knygos gale — Kaina Rb. 3.

reiskė, jog iš esmės jis pritaria čekoslovakų vykdomoms reformoms. Tuo pačiu metu jis pabrėžia, jog kai kuriais atvejais čekai nuėję per daug toli, nesiskaitydami su nuosaikumu...

Charlene Mitchell, kuri yra komunistų partijos kandidatė prezidento postui, visiškai pritaria čekams, kurie yra pasinešę sudemokratinti kraštą. Tik, girdi, reikia būti sargyboje, kad tam demokratėjimui nepakenktų kontr-revoliucionieriai.

Palančiausiai pareiškimą padarė Gilbert Green, New Yorko valstijos komunistų partijos vadas. Girdi, mano asmeniškai pažiūra yra tokia, kad čekoslovakai daro tai, kas reikia daryti. Esą, aišku, kad to krašto žmonės yra nepatenkinti praeities programomis ir į jas žiūri kritiškai. Jie norėjo permainos ir jie tos permainos susilaukė.

Tai toks yra žymesnių Amerikos komunistų vadų nusistatymas. Jie, kaip ir pačių didžiausių Europos komunistų partijų vadai, pritaria Čekoslovakijos Dubček'o vykdomoms reformoms (pvz.: italų ir prancūzų komunistų vadai, mat, įspėjo Maskvą, kad ji liautųsi darysi spaudimą į Čekoslovakiją). Visai kitaip elgiasi lietuviški komunistai, kurie su lūšia ir kūnu yra atsidadę Maskvai. Jie iš kailio neriasi, kad galėtų įtikti dabartiniam Kremliaus bosui Brežnevui, kaip pirma nėrėsi iš kailio, garbindami Chruščiova, o prieš tai Staliną, didžiausį ir kruviniausių tironą, kokis kada pasaulyje yra gyvenęs.

Pratarinėje autorius dėkoja prof. P. Galaunėi už jo talką ir leidimą pasinaudoti jo turima popieriaus kolekcija, kuriems rusų profesoriams, šios srities specialistams ir Olsfordo profesorius J. S. G. Simons, su kuriuo irgi jam teko bendradarbiauti.

Be įdomių iliustracijų teksto 52 psl. yra duotas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės žemėlapis, kuriame pažymėtos vietovės, kur yra žinoma buvus popieriaus dirbtuvių. Tokių yra aprašyta net 39. Pradedant Vilniumi, Alšėnais, Biržais, Kaunu, Kėdainiais, Prienais iki Leono Sapiegos Zietelos.

Autorius, kaip teko sužinoti, buvo šiam darbiui paskatintas prof. K. Jablonskio, su kuriuo jį rišo giminytė: jo dėdė, Tadas Petkevičius, buvo vedęs Juliją Jablonskytę, Kastantino seserį, didžiojo mūsų kalbininko dukterį, Edmundas Laucevičius, šiaulietis, baigė V. D. universiteto ekonomijos skyrių, nebuvo istorikas iš profesijos, tik mėgėjas, bet taip įsigilinęs į mūsų krašto praeitį, kad jo ilgų metų darbas ne tik nėra diletančio darbu, bet priklauso prie retai rimtų gilaus specialisto tyrinėjimų, kokių mūsų ne daug tėra. Tai siauros specialybės monografija, kurioje istorinė teksto dalis parodo gilių autorius susipažinimą su mūsų istorijos faktais, su jos šaltiniais, archyvine medžiaga. Tekstas parašytas lengva kalba, malonus skaityti ne vien istorikams, bet ir eiliniams mūsų praeities mėgėjams, atskleidžia daug nežinomų mūsų krašto kultūros duomenų, iškelia daug įdomių dalykų. Vien turinio antraštes daug pasako: įvydais, Seniamojų popieriaus gamybos technika, Popieriaus gamybos istorija Lietuvos Didžioje Kunigaikštystėje, Vandenzenklių paaikškinimas, Vandenzenklių panaudojimas, daktuojant dokumentus ir knygas, priedai (juose yra išspausdinti autorius surasti įvairių mūsų didikų popieriaus dirbtuvių steigimo dokumentai, sąskaitos ir kt., vandenzenklių sąrašas, vandenzenkliuose esamų vardų, pavardžių, inicialų ir vietovių pavadinimų abėcėlinė rodyklė, vandenzenkliuose esamų metų sąrašas, spausdintų knygų, kuriose rasti vandenzenkliai, rodyklė, santrumpas, asmenvardžių rodyklė, geografinių vardų ro-

dyklė ir reziumė rusų bei anglų kalbomis).

Kalbant dar apie autorių, tenka pasakyti, kad jis, baigęs universitetą 1930 m., kurį laiką dirbo Finansų ministerijos prekybos dep-te, bet nuo 1935, perėjo į diplomatinę tarnybą Užsienio reikalų ministerijoje, nuo 1938 m. buvo mūsų atstovybės Londone sekretorium, nuo 1940 m. mokytoju Vilniuje, čia dar baigė universiteto anglų kalbos ir literatūros skyrių ir dėstė anglų kalbą Vilniaus Konservatorijoje ir Vilniaus universitete. Dabar, būdamas 63 metų amžiaus, kaip pensininkas gyvena Vilniuje savo namely — muziejuje, į kurį sukrovė per visą gyvenimą rinktus meno paveikslus, miniatiūras, žemėlapius ir įvairius aniklus. Visą savo gyvenimą jis ruošė medžiagą tam savo dideliui darbiui (ruošia dar tos pat srities leidinius), važinėjo, kiek tik sąlygos leido, į užsienius, kukliai, kruopščiai, nesireklamodamas išleisęs šią nepaprastai vertingą monografiją. Tasai Edmundas Laucevičius yra brolis čekagiečių visuomenininkams žinomos mokytojos, buvusios Vilniaus

Prekybos mokyklos direktorės, Sofijos Gedvilienės, advokato Dr. Gabrijeliaus Gedvilos dėdė.

Su "Popierium Lietuvoje XV — XVIII a." turėtų susipažinti mūsų istorikai, pirmoje eilėje prof. Antanas Vasiliauskas — Vasys, kurį autorius savo pratarinėje paminė, kaip vienintelį lietuvių istoriką, kuris yra tą pačią temą kiek plačiau palietęs savo disertacijoje apie Vytauto Didžiojo diplomatiką. Vanda Sruogienė

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURIGERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

DIDELIS TEATRO VEIKALŲ IŠPARDAVIMAS

Ryšulys Nr. 2

Dramos, komedijos įvairiausi veikalai, lietuvių vaidinti po keliasdešimt metų ir šiandien dar tinkami mūsų teatrui. Vienintelė proga nebrangiai įsigyti vertingus scenos veikalus.

Atsargos nedidelės. Visas šiame sąrašė išvardintas \$15.00 vertės knygas, bendrai sudarantis 1,315 puslapių, dabar parodome tik už \$2.00. Štai antro ryšulio knygos:

1. M. Grigonis — LINKSMOS DIENOS, Dviejų veiksmų vaidelis. \$0.50
2. Br. Vargšas — PIRMI ŽINGSNIAI, Keturių v. drama. \$0.50
3. M. Paliūnis — PRIEŠ VEJĄ NEPAPGSL, Trijų veiksmų komedija. \$0.50
4. K. Va ir M. Pals — GERIAU VĖLIAU, NEGU NIEKAD, Vieno veiksmo komedija. \$0.50
5. J. Aleksander Fredro — CONSILIUM FAKULTATIS, Vieno veiksmo komedija. \$0.50
6. Salda-Balda (Pagal Gogolį) — PIRSLYBOS, Dviejų veiksmų komedija. \$0.50
7. Gerhard Hauptmann — AUDEJAI, Penkių veiksmų vaid. \$1.00
8. Gerhard Hauptmann — PASKENDUSIS VARPAS, Penkių veiksmų drama. \$1.00
9. M. Grigonis — KATRUTĖS GINTARAI, Trijų veiksmų vaidelis. \$0.50
10. M. Gorij — ANT DUGNO, Keturių veiksmų vaidelis. \$1.00
11. G. Sudermann — JONINĖS, Keturių veiksmų drama. \$1.00
12. A. Belcikowski — PONO FELIKSO ATSIMINIMAI, Vieno veiksmo komedija. \$0.50
13. Jonas Vadiš — OKULTINIAI PATYRIMAI, \$2.00
14. Naujienų leidinys — AUDRA GIEDROJE, Trijų veiksmų komedija. \$0.50
15. Lietuvos spaust. — SIMUKAS IR MAGDUDE, \$0.50
16. M. Grigonis — NASTUTE, Drama 2 veiksmų 3 pav. \$0.50
17. Olive Schreiner — SAPNAL, \$0.50
18. Miguelo Servanteso — PERSKYRŲ TEISEJAS, Vieno veiksmo komedija. \$0.50
19. Robertas Lui Stevenson — NAKVYNĖ, \$0.50
20. William Shakespeare — MACKBETH, \$2.00

Viso \$15.00

Ši knygų ryšulį galima užsisakyti "Naujienose", prisiuntus \$2.00 čeki arba Money Order, adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Pasiuntimas kainuoja 50 c.

L. VAICIONIENĖ

Po III-sios Tautinių Šokių Šventės malūno sparnais

(Iš dienoraščio)

2

Betgi šiuo atveju, argi nereikėjo parinkti šokius (be poros lėtųjų) grynai šokinės prigimties. Jų yra visokių, smagių tryptinių ir kitų. Jeigu nespėta sustilizuoti naujų, gal reikėjo dėti senesius — Kalvelį, Kubilį, kad ir rugučius (žinoma be realistišnių dalgių) ir kitus gyvenisius.

Kitai juos į bendrą vaizdą įaudus, visas vaizdas naujesnis. Pav., jeigu Kubilas būtų buvęs panašiai, bet kitaip sukurtas, kaip buvo Sukčius (šokiškiausias ir gražiausias vaizdas), būtų buvęs už Sukčių dar judresnis. Savosios visuomenės didelė dalis, tur būt, ne ta pati. Kad ir ta pati, tai per tiek metų, kas matyta, pamiršusi. O svetimaučiai tuo labiau ne tie patys. Be abejonės, tuo daugiausia naujų šokių, tuo naučiau vien dėl to, kad daugiau jų išmokyti jaunimas. Tačiau jų parodomose šventėje bene geriau ir naudingiau išsiversti nors matytai, bet tinkamesniais, negu mažiau tinkamais naujais.

ATSKIRI ŠOKIAI IR JŲ VAIZDAI

Be paminėto kai kurių atskirų šokių pobūdžio, apie kitus kiekvieną atskirai minėti būtų per ilgą. Nesame nė pratę

kiekvienu atskirą šokį vertinti, kaip vertinamos koncertinės dainos. Ypač, kad jie, šokiai paduoti bendram deriniui sukurti. Paminėsim tik kelis.

Sukčius. Nors jis tik Sukčius, bet iš jo sukimosi žiūrėjau lyg daugiančio audimo ratų plitimą, skilimą į meženis ratelius. Man jis buvo ryškiausias, prasmingiausias ir gražiausias.

Kaip visada gyvas vaizdingas Malūnas, kiek kitaip gironomis ir sparnais besisukęs. Ypač puiki pabaiga, visa suėmusi į lietuviško vėjimo malūno sparnus. Nespėjusi į tuos sparnus įsikurti, pasilikusių palaidų šokėjų galime ir nepastebėti, tai pasėka stokos bendrų repetacijų.

Būdingas, gražus raštas Aštuonnyčio žiotys, skietai, nytyš...

Gyvataras šį kartą per daug sumišęs atskiromis dalimis nelabai išryškėjo.

Elezingėlė iki šiol šokto stiliaus, einanti daugiau trikampiškai, II-je Tautinių šokių šventėje, išdėstyta L. Sagio, ir iš viso trikampiškai — stilingesnė, grakštesnė, o man ir dailesnė. J. Matulaitienės sukurtoji Elezingėlės pabaiga, visų suskridusių, atsisakiusių į vieną pusę pasisveikinimas ar išlekiančių atsisveikinimas, prasminga ir įspūdinga.

Iki šiol visoms Elezingėms duodama išsiai balti sparneliai — skepečiukės, jeigu jų iš viso reikia, prie margų tautinių drabužių nėra nei būdinga, nei stilinga. Baltos, plačios, raštuotais galais rankovės su nuoga ranka, lyg su paukščio snapu, be skepečiukų labiau panašios į paukščius. Mergaitės, mote-

rys sakydavo "Kokios gražios tavo rankovės, kaip žąsys".

Yra blezdingėlių ir baltų. Tačiau blezdingėlės savoka visada kyla margaspalvės. Ar nebūtų vaizdingiau ir tikriau, jei šokėjos, pagal savo tautinius rūbus, blezdingėlių margumą, varlotų tautines saikingai raštuotas meniškąs skepečiukes, nieku būdu ne prastesnes, negu rankogaliai!

"Sokit mergos vaikuotos, sokit marčios, moters, nuometuotos" (šokio daina).

Be to, ką mes žinome apie merginų ir moterų tautinį galvos apdarą visu metu ir visur, ši daina ir daugelis kitų dar patvirtina, koks tas apdaras turi būti mergaičių, šokančių bet kurios rūšies tautinius šokius, o ypač iškilnėse, apsirergusių tautiniais drabužiais, atstovaujančių tautinei kūrybai.

Staiga visu plotu išsitiesė iš aukšto žibrinti, baltos tolosos. Ant karūnėlių — vaikiškų užskleistos mažytės, išsiplėtusios į šalis, dabartinės mados, pirktinės, išsiai baltos skepečiukės. Priešakyje matyti karūnų šonai, užpakalyje iš po jų kabo nuometėliai. Tas baltas viršutinis klobas sustabė tautinių drabužių spalvas ir šokėjas priplojo prie grindų. Ant karūnų baltom skepetaitėm apklotos galvos atrodė per daug didelės. Ir taip sujuda lyg sniego kaukurčiai. Man pirmasis išpušis pretrenkiantis. Paskui nuims vaikinkėlių kaip žiedelį, uždės nuometėlį kaip lauželį...

Kam reikėjo, kam reikėjo. Šitoks suprasinimas, nupigūnimas, sukasdie-

nimimas, suvirtūnimas, suunifomavimas. Kaip išdriso ant karūnų, ant tautinio meno tiesi, baltą "babuškelę", sako kokios 17 metų vyrukas... Beveik visuotinis atsiliepimas toks mačiusiųjų salėje, o vėliau mačiusiųjų televizijoje. Ir ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių...

Šalia bendros nuomonės paklausiau sutiktą lietuvių dailininką, ką jis mano. Patraukęs pečiais, sako, jog nepriklausomoje Lietuvoje filmavo pavyzdinius šokius, šokamus apsirergusių tautiniais drabužiais. Šokėjos nebuvo skepetuotos, bet su karūnėlėmis... Nesuprasi, kodėl čia skepečiukės siūptelėjo... Jeigu jomis norėta pagražinti, tai kaip galima tautos kūrybą gražinti pigių fabrikinio šablono, lyg "reklamuojamąja preke! Už ką joms tokia garbė? Girdėta ir kitokių pastabų.

Sužinojome, Linelio, Aštuonnyčio, Audėjelės norėta parodyti darbo ženklas, "emblema". Gerai, Nors čia rodomas ne išsiai darbo paprotys, o tik šokiai, kalbėkime apie jų darbo ženklus. Jeigu darbu ženklu mūsų darbo šokiams būtina reikia, tai ta pačia logika rodykime su darbo ženklais Kalvelį, Kubilį, Rugučius, Malūną ir daug kitų.

Pagaliam ieškant tikrosios emblemos, ilgą lino apdirbimo laikotarpį, nuo linarūtės iki siuvimo imamai, taigi nuo rudens per šaltą žiemą iki pavasario imamai, viso darbo būklėto ir sudino, argi galėjo būti dalta perkelinė skepečiukė? Jeigu reikėdavo galvas apsisūsti, tai tinkama orni, laikui ir darbiui. O verpdavo, ausdavo, siūdavo

Dr. Antanas J. Gussen ir jo žmona Ona piauša sukaktuvinį tortą. Kairėje stovi Gussenų sūnus Richardas, o dešinėje stovi jų marti Eleonora Gussen.

PAVYZDINGAS GUSSENŲ GYVENIMAS

Dr. Antanas J. Gussen, savo klientams, o su toliau haiges odontologija, pradžioje savo kabineta buvo atidarys Chicagoje, o vėliau persikėlė į Cicero. Jis ne vien gydydantis, bet savo klientams aiškino, kas reikia daryti, kad dantų ligų išvengtų. Jis aiškino, kas reikia valgyti ir ko nevalgyti; kaip užlaikyti viso kūno ir burnos higieną. Dantis jis gydydė ir patarimus davėdavo turtingiems ir beturčiams. Depresijos laikais ne vienam patarnavimas darė veltui.

Dr. Gussenas siekė mokslo, bet pasiektų mokslo žinių nekonservavo. Jis mokslą ėmė ir jį dalino. Paskutinius mokslo patyrimus žodžiu jis aiškino

NAUJIENŲ PIKNIKO DARBININKAI

Sekmadienį, rugpjūtio 18 d., Naujų pikniko dirbs šie darbininkai:

1. Josephine Mileriūtė
2. Algis Budreckas,
3. Emma Petraitienė
4. Vincas Mankus
5. Jonas Didžgalvis
6. Bernice Žemguliėnė
7. Ričardas Gudelis
8. Ksaveras Kaumas
9. Al Dargužis
10. A. Dambrauskienė
11. Simon Galzinas
12. Ad. Radvila
13. Kazys Deveikis ir kt.

Visus talkininkus prašome laiku būti nurodytose vietose.

Piknikui Rengti Komitetas

savo klientams, o su toliau gyvenančiais tomis žiniomis jis dalinosi per lietuviškus laikraščius. Jis rasydavo straipsnius įvairiausiuose dantų higienos klausimais ir skelbdavo juos dienraščiuose ir savaitraščiuose.

Be to tuo Dr. Gussenas nesitenkino. Jis parašė ir išleido stambų veikalą, kurį pavadinė *Dantys*. Tai didelio formato 198 puslapių knyga, kurioje kalbama apie dantų sveikatą, jų priežiūrą ir grožį. Kietais viršeliais knyga kainuoja \$1.00, o minkštais — \$3.00. Kitos knygos apie dantis lietuviškai neturi. Kiekvienas, kuriam rūpi turėti sveikus dantis, privalo šią knygą įsigyti ir pasinaudoti geraširdžio gydytojo patarimais. Kiti patirtas žinias slepia, jas skaito profesionalinėmis paslaptimis, tuo tarpu Dr. Gussenas visomis tomis žiniomis dalinasi.

Dr. Antanas Gussenas būdamas jaunas, turėjo sunkiai dirbti, o vėliau, kai įsigijo praktikos ir praplito jo klientų skaičius, tai atostogas praleisdavo bevažinėdamas. Jis yra apvažinėjęs šiaurės ir pietų Ameriką. Ilgesnį laiką jis užtruko Europoje. Ten nuvažiuo tuojau po karo, kai jo sūnus dar tebetarnavo Vokietijoje. Abu Gussenai su sūnumi ir marčia apvažinėjo visus svarbesnius Europos kultūros ir meno centrus.

Dr. Gussenas didžiosios europiečių pasiekimais literatūros ir meno srityse. Bet jis smerkė tos aukštos kultūros žmonių žiaurus darbus. Grįžęs iš ilgesnės kelionės Dr. Gussenas parašė savo kelionės įspūdžius, kurie buvo išleisti atskira knygele. Knyga vadinasi "Aukšta kultūra, žiaurūs žmonės". Knygelė yra 158 puslapių. Ji kainuoja \$2.00, paverksluota.

Šioje knygeleje Dr. Gussen labai nuoširdžiai papasakojo apie muziejų, katedrų ir kultūros centrų paliktus įspūdžius, bet tuo pačiu metu jis turi drąsos pasakyti ir apie koncentracijos stovyklų visam gyvenimui paliktą slegiančią naštą. Jis buvo užjėjęs į katedras, bet jis peržengė sienklę ir koncentracijos stovyklų krosniu. Jis apžiūrėjo gražiausias humanizmo idėjas skelbiančias katedras, bet tuo pačiu metu jis turėjo tuos universitetus baigusius vyrų žiaurių darbų statistikas. Žmonės kalbėjo apie Dievą, bet praktiškame gyvenime vykdė velnio planus. Dr. Gussenas didelis humanistas. Jam kirdį skauda, kai žmonijos gerbūvio priedanga naikinama kitos tautos, ar kito tikėjimo, ar kitų pažiūrų žmonės. Jo pažiūros ir įsitikinimai labai gražiai atsispindi "Aukštos kultūros, žiaurių darbų" knygoje.

Baigdamas savo kalbą, M. Gudelis, parodęs spausdintų knygų egzempliorius, pranešė, kad baigiama spausdinti ir trečioji Dr. Gussen parašyta knyga. Tai kelionių po įvairias Amerikos valstybes įspūdžiai. Knyga turėjo būti baigta, bet spaustuvė dėl stokos darbininkų negalėjo baigti darbo.

Sukaktuvinėje vakarieneje gana gražią kalbą pasakė Dr. Steponas Biežis. Pasirodo, kad Dr. Antaną J. Gusseną ir jo žmoną, Dr. Biežis pažįsta dar nuo mokyklos laikų. Abu laikė tą pačią mokyklą. Dr. Biežis tapo gydytoju chirurgu, o Dr. Gussen — dantistu. Pirmojo Pasaulinio Karo metu Dr. Biežis tarnavo JAV kariuomenėje, o Dr. Gussenas taip pat buvo pašauktas karo tarnybon ir mobilizuotas, bet, karui pasibaigus, jis tuojau iš kariuomenės buvo paleistas.

Ilgus metus Dr. Biežis ir Dr. Gussenas, pasikaitaliodami, per Margučio radiją skaitydavo lietuviams įvairias paskaitas sveikatos klausimais.

Dr. Biežis labai gerai pažįsta ir jaunąjį Gusseną. Jis buvo jauno berniuko krikšto tėvas. Abi šeimos, gyvenamos Chicagoje, susidraugavo ir kartas nuo karto vieni pas kitus lankydavosi. Dr. Biežis pareiškė, kad jis gerai pažįstas ir Gussenų marčią, vengrų — vokiečių kilmės gražiai nuangusią ir pamokytą amerikietę.

Reporters (Bus daugiau)

Suspendavo kunigą Lawlorį

Kunigas Francis X. Lawlor, kuris priklausė Augustiniečių ordinui, esąs suspenduotas. Vadinasi, iš jo atimtos teisės eiti kunigo pareigas. Jo nusikaltimas: organizavimas Chicago pietvakarinėje dalyje klubų negrų antplūdžiui sulaukyti.

Kunigas Lawlor yra tos nuomonės, kad rasiniams neramumams išvengti yra geriausia priemonė praversti savo rūšies demarkacijos liniją, kuri atskirtų negrus nuo baltodžių.

Ta jo veikla susilaukė griežto pasipriešinimo iš kardinolo Cody ir ordino vadovybės. Kun. Lawlor iš Chicago buvo iškeltas į Tulsa, Okla., ir ten paskirtas mokytoju. Kai jis mokytojo postą apleido ir vėl grįžo į Chicagoą tęsti pradėtą savo darbą, tad ir susilaukė baurnės: už nepaklusnumą jis liko suspenduotas.

Trys paaugliai suėmė įtariamą plėšiką

Trys paaugliai suvaidino policininkų vaidmenį ir suėmė plėšiką. Kai jie pamatė, kad vyras išmušė Kane's vaistinės (5850 W. Chicago) langą ir įsigavo į vidų, tai užvedė reikordą. Iš kurio pasigirdo: "Tai policija. Išėik rankas iš kėlės".

Randolph Seroski (5950 S. Superior) tai ir padarė. Pamatęs, kad tai tik paaugliai, jis ėmė bėgti. Tačiau 16 metų Kenneth Wagner ir jo du draugai pasivijo Seroskį ir jį sulaukė. Netrukus atvyko policija ir jį suėmė.

Daley ir Vietnamo karas

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

EXCELLENT OPENINGS FOR ENGINEERS PROGRAMMERS SYSTEM ANALYSTS PERMANENT POSITIONS TOP WAGES AND FRINGE BENEFITS Rush Resume In Confidence To: P. O. BOX 218 VARNER & ASSOCIATES LAS CRUCES, NEW MEXICO 88001

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

WOMEN GENERAL ASSEMBLY FOR LIGHT MANUFACTURING. SIT DOWN WORK. APPLY IN PERSON. BETWEEN 8:30 A. M. AND 4:00 P. M. POWER PAK, INC. 5707 NORTHWEST HWY.

SEIMININKŲ Gyventi vietoje. 5 darbo dienos savaitėje. Privatus kambarys, vonia, T. V. Pilna laikračių, šaldytuvas ir virtuvė. Dėl laisvos dienos susitarim. Skalbinimui yra moteris. LAKE FOREST, Tel. 234-1044

GENERAL OFFICE Need permanent help for varied office duties. Light typing and stenographic work. Pleasant surroundings with congenial staff. Good salary. Apply or Call NORTHWEST FASTENER COMPANY 6343 GROSS POINT, NILES, ILL. Mr. P. LOS, 647-9177

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių REIKALINGAS DARBININKAS ar DARBININKĖ dirbti restorane. Telefonuoti Yards 7-3471.

GENERAL HELP MEN AND WOMEN Steady work Good starting salary. Excellent working conditions. Apply in person to METROPOLITAN PRINTING CO. 855 MORSE AVENUE ELK GROVE VILLAGE

BUSINESS CHANCES Biznio Progos KENOSHA, WIS. — Good commercial property with established laundromat containing new Norge machines, and six rental units grossing between \$18-20,000 per year with a net of \$8-9,000. Will sell for \$60,000. Write Box No. 151, Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago 60608.

TAVERNA, VALGYKLA IR MAISTO KRAUTUVE. Idealus biznis partneriams arba didelė šeima. 3 miegamųjų butas, pilnai įrengta virtuvė. McHENRY, ILL. 385-9873

BY OWNER NORTH WEST 6 sleeping rooms plus 2-3 room apts. Good income. Furnished. 3 car garage. Apt. for owner near transportation and express way. Must sell. \$24,000. Extra lot for income. \$2000. Good terms. Call GU 4-0896 or GU 4-4255

Trys paaugliai suėmė įtariamą plėšiką Trys paaugliai suvaidino policininkų vaidmenį ir suėmė plėšiką. Kai jie pamatė, kad vyras išmušė Kane's vaistinės (5850 W. Chicago) langą ir įsigavo į vidų, tai užvedė reikordą. Iš kurio pasigirdo: "Tai policija. Išėik rankas iš kėlės".

Daley ir Vietnamo karas Skelbiama, kad Chicago mers Daley stoja už tai, kad jį demokratų rinkiminės kampanijos platformą būtų įtrauktas pastraipa ryšium su Vietnamo karu. Daley esąs tos nuomonės, jog turi būti dedamos visos pastangos, kad tas karas kaip galima greičiau būtų užbaigtas.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

EXCELLENT OPENINGS FOR ENGINEERS PROGRAMMERS SYSTEM ANALYSTS PERMANENT POSITIONS TOP WAGES AND FRINGE BENEFITS Rush Resume In Confidence To: P. O. BOX 218 VARNER & ASSOCIATES LAS CRUCES, NEW MEXICO 88001

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MACHINISTS OR SET-UP MEN NEEDED In high volume ultra-modern machine shop experienced on large and small mills or drilling and tapping, experience necessary. SEE — FORREST SCHAEFER AUTOMATED MFG. INDUSTRIES 8060 W. 47th St. LYONS 442-7921

MECHANICS Heavy equipment Mechanics with Diesel experience. Excellent pay. Steady Work. Excellent Fringe Benefits. South East Area. Call RE 1-9213 From 9-5 Mon. Thru Sat.

DELIVERY MEN FULL OR PART TIME To deliver food. Must be over 21. Have insured car and knowledge of Northwest side essential. Earning will average \$50. for 2 nights. Call after 3:30 P. M. 2475 N. MILWAUKEE 252-3661

IMMEDIATE OPENING CYLINDRICAL GRINDER Experienced man, capable of making own set-ups on large O. D. and I. D. work. Excellent opportunity, permanent position. APPLY AT BONELL MFG CO. 13521 So. HALSTED ST., RIVERDALE, ILLINOIS 849-1770 or 468-9133

NIGHT TIME CUSTODIAN 3:30 P. M. to midnight PART TIME CUSTODIAN From 7 to 10 P. M. Salary open. Paid vacation. Paid hospitalization, sick leave. Call 529-9788 from 8 A. M. to 2 P. M. MEDINAH SCHOOL DISTRICT

SECURITY GUARDS FREIGHT EXPERIENCE HELPFUL. Chicago & Western suburbs. Phone 626-5034

MAINTENANCE MAN Reliable & Dependable to keep our place clean. Permanent. Full time. Excellent working conditions. Fringe Benefits. Call DON SHORT 967-7300

DACOR CORP. 5190 CHURCH SKOKIE WAREHOUSE HELP Experienced Packers, Checkers, Order Fillers. Apply Warehouse Entrance between 2 and 4:30 P. M. TASH INC. 3417 N. Halsted

APDRAUDŲ AGENTŪRA: namų, automobilų gyvybės, sveikatos ir bėzmo. Patogios Išimokėjimo sąlygos. J. BACEVIČIUS 3455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS ISVALOME ir patalome. Nudązome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. Skambinkit LA 1-6047 arba RO 2-8778 Ikaivnimas veltui. kreipitės bet kada.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIAUSIĄ TAD GARSINKIS IR TU. PASISEKIMA BIZNYJE

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAL DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

7 KAMBARIŲ bungalow, centralinis gasų šildymas, 30 pedų sklypas. 57 ir Maplewood. 3 BUTAI ir krautuvis patalpa. \$350 pajamų per mėnesį. 51 ir Kedzie. PIRKITE KAI PIGU DIDELIS, GRAZUS 5 kamb., 10 metų mūras. 2 auto garažas. Alumiumo langai. Įrengtas rūsys. Arti Pulaski. \$25,950. NAŠLĖ PARDUODA švarų 4 1/2 kamb. mūrą. Naujas gasų šildymas. 2 auto garažas. Apie 69-tą ir Talman. \$14,950. 8 KAMB. MEDINIS, apkalts, 2 aukštų namas Marquette Parke. — \$13,900. 8 APARTAMENTŲ MŪRAS, apie \$13,500 pajamų. Brangi vieta, naujas namas, pigi kaina. \$87,700. GRAZUS 1 1/2 AUKSTO, 2 butų mūras, 5 ir 4 kambariai, apie 20 metų. Platus sklypas, 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,450. MEDINIS — 3 butai. Labai platus sklypas, garažas. Atskiri šildymai. Marquette Parke. \$19,700. 3 BUTAI Marquette Parke. Gazu šildymai. Ceramic vonios, daug priedų. Garažas. \$28,500. MODERNOS 2 butai po 6 kamb. Marquette Parke. Gazu šildymas. Karpetai, garažas. \$31,800. 5 1/2 KAMB. 12 metų mūras arti Nabisco. Centralinis oro vėsinimas. Įrengtas rūsys, garažas. \$27,500. GERAS APKALTS MEDINIS, 2 butai 2 šildymai. Garažas. Arti mūsu. \$16,300. APART. MŪRAS apie \$9,000 pajamų ir daug kitų priedų. Marquette Parke. Platus lotas, garažas. \$59,500. APARTAMENTINIS MŪRAS 20 butų supila apie \$27,000 pajamų. Vertingas ir gražus namas Marquette Parke. \$195,000.

ŠIMAITIS REALTY 2737 W. 43rd STREET Tel. CL 4-2390

STR-E-T-C-H YOUR DOLLARS Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GR 6-4339 GA 4-8654 State Farm Mutual

AMERICAN TRAVEL SERVICE WALTER KRAV, prezidentas 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiamė kelionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateinančiais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET Tel.: RRepublic 7-1941

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas HEATING CONTRACTOR Irenų naujus ir perstatu senus vėsu rūsio namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irenų vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. Domas Žukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS ISVALOME ir patalome. Nudązome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. Skambinkit LA 1-6047 arba RO 2-8778 Ikaivnimas veltui. kreipitės bet kada.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIAUSIĄ TAD GARSINKIS IR TU. PASISEKIMA BIZNYJE

SEARS HERITAGE Memorials Antkapiai ir Paminklai yra pilnai garantuoti Sears, Roebuck and Co. KAINOS nuo \$79.95 į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo. Kapinių mokesčiai atskirai. Pigus, geras patarnavimas. 6153 South Western Ave. Tel. Hemlock 4-4800 THOMAS J. KEARNS, vedėjas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320 DIDEGLIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tel. są SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

Apraustas perkraustymas Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas. JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HIGH RATES 4.75% Per annum on regular Savings 5.25% Per annum on Investment bonus Savings Insured to \$15,000.00 BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632